

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

↓ Palju küsimisi ja arvamused avaldusi tuli saalist.

↑ **Energeetikafoorumi korraldasid Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Energia ja Eesti Põlevkivi, kes olid esindatud tippjuhtide tasemel. Andres Keevallik, Gunnar Okk ja Mati Jostov jälgisid tähelepanelikult foorumi kulgu ja ütlesid oma sõna sekka.**

Täpselt ajastatud energeetika-arutelu

Põlevkivienergeetika ei kao veel niipea

23. jaanuaril Tallinna Tehnikaülikooli aulas toimunud esindusliku põlevkivienergeetikalase foorumi eel andis M&Mle intervjuu TTÜ energeetikateaduskonna dekaan prof Olev Liik.

Miks üldse selline foorum ja just nüüd?

Me püüame ühiselt leida lahendusi, mis saab pärast seda, kui NRG-leping on ära langenud. Oleme juba mitu aastat leppinud paratamatusega, et osalus elektri jaamades müüakse. Nüüd peame ühiselt arutama, mis siis saab, kui võõrkapital ei osale jaamade renoveerimises. Kas saame ikka ise hakkama?

Kui kaua saame veel põhilise osa elektrist põlevkivi põletades?

Lähiaegadel veel 90% ja rohkemgi Eestis kasutatavast elektrist tuleb põlevkivist, ent on täiesti tõepärane ja aktsepteeritud, et see osalus hakkab vähenema. Kindlasti jääb põlevkivi baaskoormuse katmiseks

lähemad 15-20 aastat. Kui väikseks võib selle osatähtsus kujuneda, osutavad edasised uuringud. Eesti ei saa minna seda teed, et kogu elekter imporditakse.

Igal küttusel on oma head

ja vead. Põlevkivi meil piisab, samuti on olemas infrastruktuur ja kogemus selle kasutamiseks, aga näiteks ka innovatiivsed tehnilised lahendused vanade seadmete uuendamiseks.

vaata lk 2

Energeetikafoorumi "Eesti põlevkivienergeetika arenguteed" päevakord 23. jaanuaril TTÜ aulas.

Kell 10.00	Avasõna. TTÜ rektor Andres Keevallik.
Kell 10.15	Põlevkivienergeetika majanduspoliitiline taust. Majandusminister Henrik Hololei, Eesti Energia AS juhatuse esimees Gunnar Okk.
Kell 10.55	Eesti põlevkivienergeetika tehnilis-tehnoloogiline ja keskkonnavaline ülevaade. TTÜ professorid Olev Liik ja Arvo Ots.
Kell 11.25	Senised arengud Eesti põlevkivienergeetikas. Energeetikaekspert (Eesti Gaas)Arvi Hamburg
Kell 11.40	Võimalikud uued struktuurid Eesti põlevkivienergeetikas. AS Eesti Põlevkivi juhatuse esimees Mati Jostov
Kell 11.55	Eesti põlevkivienergeetika võimalikud finantseerimismudelid. Hanspanga Grupi juhatuse esimees Indrek Neivelt
Kell 12.10-13.00	Üldpaneel. Professorid Andres Keevallik ja Rein Küttner.
Kell 13.00	Pressikonverents.

Korraldajad - Tallinna Tehnikaülikool, AS Eesti Põlevkivi, Eesti Energia AS

NB! Ülevaade foorumist sõnas ja pildis
webileheküljel: www.ttu.ee/tehnvah/polevkivi

TTÜ I ühiselamu ette sõitsid kolimisautod

7. jaanuari keespäeval sõitsid Tallinna Tehnikaülikooli täielikult renoveeritud I ühiselamu (Akadeemia 5) ette esimesed kolimisautod. Kuigi esimesel korrusel töö veel käis, olid ülemised juba uute elanike vastuvõtuks valmis. Eurotasemel renoveeritud ühiselamus on 497 kohta, mis kõik müüdi välja paari nädalaga ning seda juba mitu kuud enne avamist. Ruumilahendus on boksi-põhine. Boksid on kahetoalised – kummaski elab kaks tudengit. Igas boksis on WC, köögi- ja dušinurk. Varsti peaks saama lisaks kaabeltelevisioonile kasutada ka interneti püsühendust ja ühiselamu arvutivõrku. Hoone keldrikorrusel asuvad selvepesula ja saun. Esimesele korrusele ehitatakse eritoad liikumispuuetega üliõpilastele.

Ühiselamu renoveerimine algas mullu 1.juulil. Ümber-

ehituse käigus uuendati täielikult hoone sooja-, elektri- ja ventilatsiooniseadmed, katust, ukseid-aknad, põrandad jne.

Renoveerimisprojekt valmis arhitektuuribüroos Pilter ja Taras, ehitaja oli AS Merko Ehitus. Ehitusmaksumuse netohinnaks kujunes 27 mln krooni (ilma sisustusest), ruutmeetrihinnaks seega umbes 4440 krooni. Ühiselamu operaatoriks on TTÜ Üliõpilasküla MTÜ. Turvasüsteem põhineb kiipkaardiga pääsral.

Esimesi sissekolijaid tervitasid TTÜ rektor Andres Keevallik ja haldusprorektor Peep Jonas.

Kevadsemestri alguseks on kõik ehitustööd lõpetatud ja viimased uue eluaseme saanud tudengid oma tubadesse asunud.

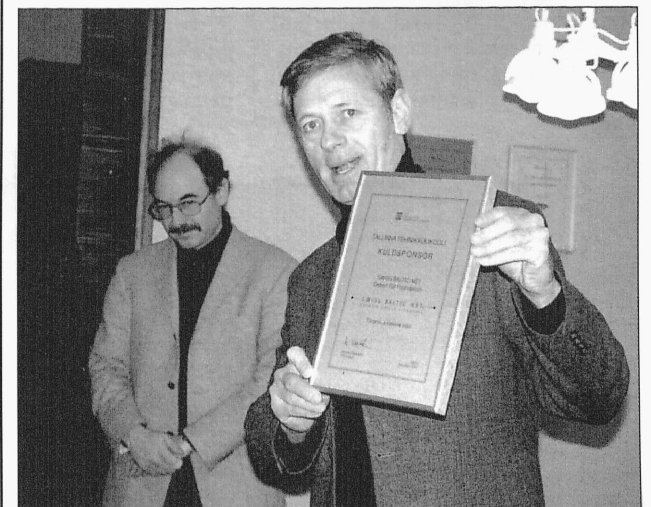
M&M

Vaata pilte lk 6!

Kolmanda kuldsponsorina sai plaadi Gebert RUF Foundation

TTÜ teadustegevuse spondeerimise eest sai kuldplaadi Gebert RUF Foundation. Seda olid vastu võtnud Max Schweizer ja ajakirjanik Rudolf Hermann Neue Zürcher Zeitung'ist.

Kuld sponsori plaadi andsid üle rektor Andres Keevallik ja Šveitsi teaduskoordinaator Peep Palumaa. Samas autasustati doktorant Angela Ivaskit teaduspreemia "Swiss Science Award 2001" auhinna võitmise puhul.

Kõrghariduse riikliku koolitustellimuse kavandamisest

Haridusministeeriumis on koostatud eelnõu, kuidas hakata kõrghariduse riiklikku koolitustellimust kavandama. Paraku pole selles arvestatud mitmeid olulisi tehnik- ja tehnoloogiaharidust puudutavaid põhimõtteid, mis muuhulgas on Riigikogus juba poliitilise toetuse leidnud või vähemalt parlamendis käsitletud. Seetõttu võttiski TTÜ nõukogu aastavahetuse eel vastu otsuse, milles tegi ettepaneku koolitustellimuse kavandamisel lähtuda Riigikogus 6. detsembril 2001. aastal heakskiidetud otsuse "Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia 2002-2006 "Teadmispõhine Eesti"" põhimõtetest ning arvestada peaministri 7. detsembril 2000. aastal Riigikogus olulise tähtsusega riikliku koolitustellimuse "Teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja valitsuse poliitikat selles valdkonnas" ettekandes öeldut, et "analüüsid riikide ja rahvaste konkurentsivõimet maailmas, on teadlased esile tõstnud just tehnikahariduse ülimalt olulist rolli riikide arengus ning endale konkurentsieliste loomises. Eriti suur puudus kõrge kvalifikatsiooniga inimestest on uute toodete ja teenuste arendamisega seotud tehnikavaldkondades, sealhulgas infotehnoloogia vallas."

Nõukogu pidas oma otsusega vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et riikliku koolitustellimuse (RKT) kavandamisel tuleb kooskõlas ülikooliseadusega (§ 13) **prioriteetse põhimõttena arvestada kõrgharidusega spetsialistide vajadust tööturul**. Eesti rahvusvahelise konkurentsivõime kasvu tagamiseks tuleb prioriteetseks lugeda tehnika ja tehnoloogia ning Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegia võtmevaldkondadega (kasutajasõbralikud infotehnoloogiad ja infoühiskonna areng, materjalitehnoloogiad, biotehnoloogiad) seotud tehnika, tootmise ja ehituse ning loodus-, täppis- ja arvutiteaduste õppevaldkondi. Õppevaldkondade/õppe-suundade vaheliste proportsioonide määratlemisel tuleb lähtuda Euroopa Liidu, eriti Põhjamaade vastavatest proportsioonidest. Näiteks 1998. aastal oli Eesti ettevõtetes hoiatud vaid 0,66 teadlast ja inseneri 1000 töötaja kohta, Euroopa Liidu näitaja on 2,5. **Kõigist üliõpilastest õpib inseneriteadusi Soomes 22 % ja Eestis ainult 11%** (Riigikogu stenogramm, 7.12.2000).

prof Sulev Mäeltsemees
TTÜ nõukogu juhataja

Eesti vajab prioriteetsetes õppevaldkondades senisest enam **magistri- ja doktoritasemel lõpetajaid**. RKT kavandamise eelnõu sellele eesmärgile ei vasta, sest näeb ette tehnika, tootmise ja ehituse ning loodus- ja täppisteaduste valdkondades, võrreldes kutsekõrgharidusliku õppega, tellimuse vähendamist mitte ainult suhtarvudes vaid koguni ka absoluutarvudes.

RKT koostamisel tuleb arvesse võtta Delfi-meetodi rakendamise tulemusena ilmnunud kasvava ja kahaneva tööhõivamise nõudlusega koolitusvaldkondades.

Nõukogu arvates rakenduskõrgkoolid ei ole vähemalt lähiaastail valmis planeeritavale kiirelt kasvavale üliõpilaskontingendile kvaliteetse tehnilise hariduse andmiseks. Seepärast tuleb jätkata ja osas õppevaldkondades laiendada **rakenduskõrghariduse andmist ülikoolides ja nende kolledžites**

Täiesti arusaamatu on **õppevaldkondade liigitamine majandussektorite vahel** ning seejärel majandussektorite tööhõive prognooside alusel riikliku koolitustellimuse kujundamine. RKT kavandamise eelnõus (lk 10) on märgitud, et tertsiaarsektorisse kuuluvad õppevaldkonnad: haridus, humanitaaria ja kunstid, sotsiaalteadused, ärimus ja õigus, tervis ja heaolu ning teenindus. Sekundaarsektorisse kuuluvad õppevaldkonnad: loodus- ja täppisteadused ning tehnika, tootmine ja ehitus. Öeldut kahtpidi mõista ilmselt ei saa. Siis tuleb aga mõista, et tehnika ja tehnoloogia, samuti loodus- ja täppisteaduste õppevaldkondade (näiteks arvutiteaduse õppesuuna) lõpetanud on hoiatud mitte ainult sekundaarsektoris, vaid üha enam ka tertsiaarsektoris. Viimase osatähtsus suureneb pidevalt ning arenenud riikides töötab seal juba üle 2/3 tööjõust.

Põhimõtteliselt tuleb aga igati toetada riikliku koolitustellimuse kujundamise kindlate aluste väljatöötamist ja seega ka selles valdkonnas "lähipaistvuse" suuren-damist.

Täpselt ajastatud energeetika-arutelu

algus lk 1

Põlevkiviga konkureerivad elektri eksport teistest riikidest, aga ka teised kütused, elektrijaamade ehitamine maagaasile, puidule, turbale. (Foorumijärgsel pressikonverentsil pakkus prof Liik välja ka tuumajama ehitamise võimaluse. – M.U.). Tõenäoliselt luuakse suurimate tööstusettevõtete, näiteks potentsiaalse tselluloositehase juurde oma spetsiifilised elektrijaamad.

Mil määral sõltub põlevkivienergeetika konkurentsivõimelisus põlevkivi kaevandamise, töötlemise ja kasutamise efektiivsusest?

Toodangu hinna määravad paljud komponendid. Tähtis on põlevkivi hind, selle määrab kaevandamise efektiivsus, samuti nn rohelised maksud. Kui on poliitilist huvi põlevkivi kaevandamist poliitiliselt kõrgesti maksustada, võib see põlevkivi hinna viia väga kõrgele. Elektri tootmishinda mõjutab ka põlevkivi põletamise kasutegur, mis-sugused on emissioonitegurid, s.t palju tuleb saastet. Siis on investeeringud ja jaama käituskulud, mis summas moodustavadki lõpuks hinna.

Kas põlevkivienergeetika on maailmas haruldane? Missugune on Eesti tase?

Minu andmeil on vaid Iisraelis

sama kütus tööstuslikult kasutusel, põlevkivivarusid on aga paljudes riikides. Mujal on veel alles paremaid kütuseid, mida põletada ning põlevkivi juurde jõutakse ilmselt alles edaspidi. Eestis muid maavarasid peale turba aga selleks otstarbeks polegi. Teisalt on selge, et vastavat tehnikat võivad arendada vaid rahvusvahelised suurfirmad, kellel on selleks piisavalt raha ja katsebaas. Teaduslik uurimine on küll Eestis võimalik, katsestendid jäävad aga ka edaspidi energeetikafirmade kanda.

Kas põlevkivienergeetika jätkamine toob kaasa elektri hinna pöördumatu kasvu?

20 aastat ei ole Eesti energeetikasse tehtud suuri investeeringuid, viimane oli Iru elektrijaam. Pole pandud raha ka elektrivõrkudesse, neid on vaid pisut parandatud. Oleme seisus, kus tuleb teha suuri investeeringuid või muidu meil ei ole enam peagi kogu energeetikat. Keskkonna- ja kvaliteedinõuetega kooskõlla viimine nõuab samuti investeeringuid. Lõpuks peab kõik selle ikka tarbija kinni maksma. Teisalt, taastuvate energiaallikate nagu tuule- või vee-energia evitamisel oleksid investeeringud veelgi suuremad.

Küsitles Mart Ummelas

Vabariigi President

VABARIIGI PRESIDENTI TERVITUS FOORUMILE
"EESTI PÕLEVKIVIENERGEETIKA ARENGUTEED"

Austatud energeetikafoorumit korraldajad!
Lugupeetavad osavõtjad!

Kahetsedes, et ei saa isiklikult kohal viibida, on mul siiski heameel saata oma tervitused tänasel päeval nii vajalikule foorumile. Taas seisab Eesti ja Eesti energeetikasektor lahkteel, kus küsime endilt: kuidas minna edasi?

Kaugemas tulevikku vaadates on energiapoliitika kujundamise põhimõtted lihtsad, samad nii Eestis kui ka mujal Euroopas:

- ❖ energia vaba turg;
- ❖ energia varustuskindlus;
- ❖ keskkonnanahoid.

Mil moel ja millise kiirusega nende eesmärkide poole liigume, on küsimus, millele vastuse leidmisel aidaku kaasa ka tänane foorum.

Lähtealused on teada. Eestis ei ole lähiaastatel alternatiivi, mis suudaks asendada põlevkivist toodetud energiat. Et tõsta põlevkivienergia tootmise efektiivsust ja keskkonناسäästlikkust, tuleb teha investeeringuid.

Põlevkivi kõrval on ruumi ka alternatiivsetele energiaallikatele, olgu selleks siis maagaas või taastuvad energiaallikad.

Kuigi energeetikasektoris on kiirelt lahendamist vajavaid küsimusi, tuleb teelakmle olles silmas pidada ka kaugemat tulevikku. Toetan akadeemikute ja keskkonnaorganisatsioonide seisukohta, et tuleb koostada uus energeetika arengukava ning tegutseda sellest lähtuvalt.

Soovin Teile selleks tegusaks foorumiks jõuda ja avatud meelt! Arutelus selgugu tõe.

Arnold Rüütel

Kadriorg, 23. jaanuar 2002

M&M

Toimetus
& kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*

Vastutav väljaandja	Olavi Pihlamägi	19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
	tel 620 3590	faks 620 3591
Toimetaja	Mart Ummelas	e-mail: martu@staff.ttu.ee
	tel 620 3615	www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendaja	Reimo Leedjärv	

TEHNIKAÜLIKOOI AASTA 2001

algus lk 3

17. september

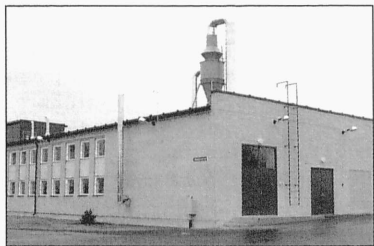
Tehnika-ülikooli 83. aastapäeval anti põhjaliku uuenduskuuri läbi teinud aulal (arhitektid Andres ja Reet Põime) toimunud nõukogu pidulikul istungil Hansapanga juhatuse esimehele **Indrek Neiveltile** üle tunnustus Aasta Vilistlaseks valimise kohta. TTÜ ehituse ökonomika erialal lõpetanud Neivelt on 2001. aastast ka TTÜ Kuratooriumi esimees.

Esimesed TTÜ teenetemedalid *Mente et Manu* pälvisid prof Jaak Leimann, prof Raimund-Johannes Ubar, prof Rein Jürgenson, prof Uhan Laugis ja vilistlane Toomas Luman. Kuldmärgi said 25 teenekat töötajat.

TTÜ doktoridiplomid said 7 uut teadusdoktorit Edi Kulderknup, Kuno Janson, Vitali Podgurski, Jüri Joller, Gerhard Meffert, Igor Penkov, Martin Eerme.

18. september

Ohtralt huvilisi saabus värskete üllitiste, trükilõhnalise ja kõvakaanelise "TTÜ aastaraamatu 2000" ning pehmemas köites ja pilkupüüdva "Tallinna Tehnikaülikool aastal 2000" esitlusele. Aastaraamatu kollektiivi juht Vahur Mägi esitles ka oma artiklikogumikku "Nägus ja kebjä".

10. oktoober

Mustamäe linnakus avati TTÜ puidutöötlemise õppetooli Puidumaja. Hoone uuendati täielikult ja seal ehitati välja tänapäeva nõuetele vastav ventilatsioon. Puidutöötlemise õppetooli sisustamiseks aitasiid kaasa mitu mööbli- ja puidutööstuse ettevõtet, peatöövõtja oli ehitusfirma Skanska EMV.

16. oktoober

ES Sadolin ASi juhatuse esimees Rein Reile ja finantsdirektor Eda Anton võtsid firma esindajaina vastu TTÜ teise kuldsponsori plaadi.

29. oktoobril

TTÜ Kuratoorium esimees Indrek Neivelti juhtimisel hindas Tallinna Tehnikaülikooli tegevuse aastal 2000 "väga heaks". Esile tõsteti aktiivset ehitus- ja remonditegevust, positiivseks peeti dekanaatide taastamist endistes funktsioonides, toetati loodusteaduskonna loomist, tehnoloogiakeskuse moodustamist, samuti Tallinna Tehnoloogiapargi asutamist.

6. november

Täienduskoolituse keskuse ümberkorraldamise tulemusena loodud TTÜ avatud ülikooli juhatajaks sai Andrus Karu. Tegemist on isemajandava, tasulise üksusega, kus kõrgharidust on võimalik omandada aastate eest mitmesugustel põhjustel tavapärase õpingutee pooleli jätanud inimestel.

8. november

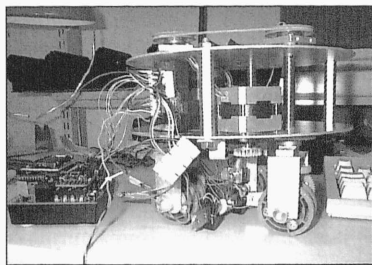
TTÜ aulal oli uue iseseisvusaaja esimene teklitseremoonia. Üliõpilasi tervitanud rektor Andres Keevallik rõhutas, et tänases ülikoolis on kõige tähtsam tudeng. Üliõpilastele anti koos tekliga kätte ka teklitatuut ja ülevaade Tehnikaülikooli vormimütsi ajaloost.

9. november

Suure hulga tudengite pingisa tähelepanu all toimus esimene robotite võistlus Eestis – Robotex 2001 – Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli tudengivõistkondade arvukal osavõtul. Seekord võitsid tartlased kiiruses, tipikad arvuliselt.

14. november

Tallinna Raekojas anti järjekordest paarikümnele parimale tuden-

gile TTÜ Arengufondi ja Vilistlaskogu stipendium. Viis edukat vilistlast liitus isiklikult TTÜ Vilistlaskapitaliga, kirjutati alla ka mitmele uuele koostööleppel. Arengufond on jõudnud märkimisväärse tähiseni: stipendiumide kogusumma küünib kolmveerand miljoni kroonini.

22. november

BEST-Estonia eestvõttel valiti klubis *Club Decolte* järjekordne Miss TTÜ, kelleks sai 20aastane rahvamajanduse eriala kolmanda aasta üliõpilane **Natalia Tšurakova**. Esimeseks printsessiks valiti Mirjam Pisa, teiseks printsessiks Katre Abel.

29. november

Noorte infomess Teeviit tõi Piritanäitusekompleksi kümneid tuhandeid noori, kes põlesid soovist edasi õppida. Tehnikaülikooli väljapaneku juures oli pidevalt tunglemist. Messikujundusele andis ilmet nn tudengituba koos 2korruselise nariga, millel raskustesti tehti.

30. november

Tallinna Tehnikaülikooli ja Vilistlaskogu esmakordselt korraldatud aastalõpuballil tantsis 230 paari. Tehnikaülikooli balli külalised avaldasid üksmeelset soovi, et see pidu muudetakse traditsiooniks.

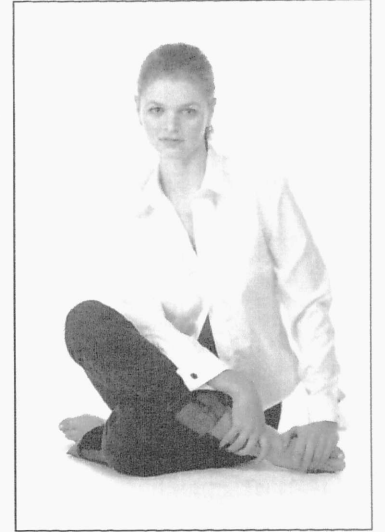
6. detsember

TTÜ põhjaliku uuenduskuuri läbinud spordisaali kogunes tuhatkond inimest selle pidulikule avamisele. Avaviske korvirõngasse tegi haldusprorektor **Peep Jonas**. Spordihoonelaienes 1000 m² võrra, juurde tuli pinda treeninguteks ja võistlusteks.

9. detsember

Tehnikaülikooli Akadeemilise Naiskoori 50. sünnipäevale "Estonia" kontserdisaali kogunesid koori eilsed ja tänased lauljad, koorimusika austajad ja sõbrad. Orkestri ja vilistlasnaiskoori kaasabil tõusujoones kulgenud kontserdi lõpetas tormilise aplausi ära teeninud Urmas Sisaski "Kantaat Armastusele". Juubeliks valmis koori esimene CD plaat.

Detsember

Toimusid talvised lõpuaktused: kraadielõppe, diplomilõppe ja bakalaureuseõppe lõpetas 420, magistriõppe 47 inimest, *cum laude* lõpetajaid oli 21. Kokku lõpetas 2001. a TTÜ 1378 noort spetsialisti, neist *cum laude* 78.

17. detsember

Avajaliku loenguga "Ülikoolid akadeemilise kapitalismi tõmbetuules" esines akadeemik, TTÜ infotehnoloogia teaduskonna arvutitehnika ja –diagnostika õppetooli juhataja prof Raimund-Johannes Ubar.

18. detsember

Toimus ülikooli nõukogu aasta viimane istung, kus tehti ka kokkuvõtte aastast: 13 istungil võeti vastu 132 ülikooli käekäiku suunavat otsust.

20. detsember

Avati Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna renoveeritud õpperuumid Koplis, TTÜ ajaloolises peahoones. Nende uuendamisel on palju vaeva näinud teaduskond oma dekaani prof Alari Purju juhtimisel, aega mõjus on olnud ka kogu ülikooli toetus. Remonditi esimene korrus ja vahetati katus, uued ruumid said söökla ja raamatukogu, laienes fua-ge ja tekkis piisavalt ruumi kontoripindadeks ning tudengeile loengute vahelise vaba aja veetmiseks.

TEHNIKAÜLIKOOI AASTA 2001

Jaanuar

makstakse Vabariigi Presidendi kultuurirahastust.

1. veebruar

Rektor Andres Keevallik avas TTÜ täisautomaatse kaugjalgitava ja kaugjuhitava katlamaja. Avamisel osales ka katlamaja ehitanud AS Napali juhatuse esimees **Toomas Laanpere**. Katlamaja varustab soojaga kogu Mustamäe ülikoolilinnakut ja ühiselamuid. Lisaks sellele hoiab kokku raha.

23. veebruar

Tallinna Tehnikaülikoolist pälvisid Eesti Vabariigi riikliku teaduspreemia kaks kollektiivi: keemiatehnika instituudi direktori prof Rein Munteri ja TTÜ Geoloogia Instituudi aluspõhja osakonna juhataja Dimitri Kaljo juhtimisel töötanud.

1. märts

Avaliku loenguga esines "Strateegiline positsioneerimine" TTÜ majandusteaduskonna organisatsiooni ja juhtimise õppetooli juhataja prof Jaak Leimann.

9. märts

Tallinna linnapea Jüri Möis ja TTÜ rektor Andres Keevallik kirjutasid alla statuudile, mis taastab TTÜ üliõpilastele Jaan Poska nimelise stipendiumi andmise. Omaaegne Tallinna linnavalitsus asutas kolm päeva pärast Poska surma tema kui linnapea ja Tartu rahulepingule allakirjutanud Eesti välisministri mälestuse jäädvustamiseks stipendiumi, mida nüüd hakatakse andma Eesti arengu seisukohalt tähtsate erialade üliõpilastele TTÜs.

24. märts

Tallinna Tehnikaülikooli õppejõudude korvpalliklubi KAPA tähistas juubelturniiri ja meeleoluka peoga oma 50. aastapäeva. Kapakate keskmine vanus on 57 aastat ja keskmine pikkus 179 cm.

17. aprill

mas Annus, Andres Keevallik, Sulev Luiga, Tiit Vähi, Andres Sarri, Gunnar Okk, Toomas Sõmera ja Elmar Kruusma.

19. aprill

TTÜ tudengid heiskasid Kevadpäevade märgiks masti oma lipu. Meelelahutuse kõrval (nt küsitava väärtusega telekaloopimine) oli päevadel ka sisukam pool, mille tähtsinejaks oli rahandusminister Siim Kallas.

26. aprill

Rektor Andres Keevallik kutsus Glehni lossi pidulikule pressilõunale suurimate Eesti meediakanalite esindajad. Rektor andis koos abilistega ülevaate TTÜ arengukava põhiseisukohtadest, tutvustas suurejoonelisi ehituskavasid Mustamäe campus'e väljaehitamiseks ja vastas ajakirjanike arvukaile küsimustele.

7. mai

Tehnikaülikool, EMT ja Ericsson Eesti rajasid koostööprojekti tulemusena mobiilrakenduste arenduskeskuse MAI (*Mobile Applications Initiative*). See on testkeskkond, mis võimaldab modelleerida uusimaid GPRS ja UMTS – mobiilsidevõrke, kuid annab ka esmakordselt Eestis ettevõtjatele võimaluse uudsete mobiilrakenduste testimiseks. Uus keskus on tiptasemel.

24. mai

TTÜ elektroenergeetika instituudi ja Eesti Elektroenergeetika Seltsi korraldusel 10. korda toimunud elektroenergeetika päeva tähtsündmuseks kujunes energiasüsteemide laboratooriumi avamine TTÜ Energeetikateaduskonna majas. Samal päeval TTÜ esimeseks kuldsponsoriks nimetatud rahvusvahelise kontserni ABB kogusummas enam kui 1 120 000 krooni maksvaid seadmeid oli üle andma saanud ABB Balti regiooni juht **Bo Hendriksson**.

13. juuni

Eesti Panga president Vahur Kraft, Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman, TTÜ rektor Andres Keevallik ja TÜ rektor Jaak Aaviksoo allkirjastasid ühise tegutsemise lepingu, millega algatati sihtasutuse Strateegiliste Algatuste Keskus. Keskuse eesmärgiks on määratleda Eesti ühiskonna ja majanduse arengutrende. Algakapital on 2,4 mln krooni.

Juuni

Toimusid kevadised lõpuaktused: kevadel lõpetas ülikooli 892 noort, neist 57 tudengit *cum laude*, magistrakraadi sai 126 lõpetajat.

6. juuli

TTÜ rektor Andres Keevallik ja ülikooli ametiliitude organisatsiooni esimees Toivo Roosimaa kirjutasid alla uuele kollektiivlepingule, mis kehtib kuni 31.12.2002.

6. august

Tallinna Tehnoloogiapargi rajamise ühise tegutsemise protokollid allkirjastasid Tehnikaülikooli, Hari-

dusministeeriumi, Majandusministeeriumi, Tallinna Linnavalitsuse ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse esindajad. Loodava Tehnoloogiapargi funktsiooniks on korrastada infrastruktuur, luua paremad töötingimused ülemaailmselt tunnustatud firmade kaasamiseks, anda indu ja motivatsiooni meie teadlastele oma tulemuste rakendamiseks.

17. august

Eestit külastas Helsingi Tehnikaülikooli rektor Paavo Uronen. TTÜ rektori Andres Keevallikuga arutati põhjalikult kaksikülikooli idee teostamist.

August

Tulevases olümpialinnas Pekingis toimus üliõpilasspordi suursündmus – 21. suveuniversiaad. Eesti 37-liikmelise delegatsiooni koosseisus osales TTÜst 9 üliõpilassportlast. Parimini esines kolmikhüppaja Lauri Leis, kes saavutas kõrgetasemelises võistluses kaheksanda koha.

September

Õppeaasta alguses ületas TTÜ tudengite arv 9000 piiri (9194). Võrreldes eelmiste aastatega suurenes konkurss nii bakalau-reuse- ja diplomioppesse kui ka magistri- ja doktoriõppesse. Eriti suur oli tõus magistriõppes, kus 2000. a oli konkurss 2,21 ja 2001. a 3,23. Sel õppeaastal õpib Tehnikaülikoolis 1119 magistranti ja 274 doktoranti.

Septembriks sai uue kuue peahoone II korruse nn pikk koridor, mis tänu klaasist auditoriumite ja kabinetide ustele on avatud päevavalgusele. Suviste remontide käigus uuendati mitmed auditoriumid ja laborid. Suur oli tööde maht keemia-teaduskonnas ja toiduainete instituudis.

1. september

Lõpetati süsteemitehnika teaduskonna tegevus ja viidi selle koosseisust automaatikainstituut ja elektroonikainstituut infotehnoloogia teaduskonna koosseisus, mida dekaanina juhib prof Rein Jürgenson.

4. september

Rektor Andres Keevalliku jõulisel initsiatiivil korraldati briefing aktuaalsetel energeetikateemadel. Pikema sõnavõtuga põlevkivivarudest, uutest tehnoloogiatest põlevkivienergeetikas ja nende mõjust keskkonnale esines TTÜ soojustehnika instituudi direktor prof Arvo Ots. Energeetikateaduskonna dekaan prof Olev Liik peatus elektrihinna kujunemisel ja elektrivarustusel.

12. september

Ilmus TTÜ tudengilehe "Studiosus" esimene kuuleheline A4-formaadis number. Leht ilmub kord kuus ja on Tehnikaülikooli ajalehe erinumbriks ilmunud "Tudengiekstra" järeltulija. Leht ilmub kahes keeles.

Reet Brauer 50

reisid deviisi all "Tunne Eestimaad" ning harjutused ja esinemised erinevate koosseisudega ansamblitega. Sinu juhatusel on orkester mänginud Venemaal, Soomes, Rootsis, Saksamaal, Itaalias ning loomulikult ka Baltimaades. Gaudeamus XII pakkus Sulle võimaluse olla puhkpilliorkestrite üldjuht.

Ei tohi unustada, et Sinu põhitöö on noorte dirigentide õpetamine Tallinna Pedagoogikaülikoolis. Sinu viimase aja õpilased on pea kõik aegajalt meiega kaasa mänginud või meie ees dirigendina kätt proovinud. Tarmo juhatab meid Sinu kõrvalt juba kuus aastat. Sinu hoolitsevat suhtumist oma õpilastesse iseloomustab ühe tehnikaüliõpilasest pillimehe arvamus: "Oleksid meil Tehnikaülikoolis kõik sellised õppejõud, oleks mul kool juba kolm korda lõpetatud!" Sul on meeldiv komme kanda pidulikel puhkudel (maakodukihelkonna rahvarõivaid).

Soovime Sulle Sinu sünnipäeval, et Sul ikka jätkuks energiat (ja et Sa vajaduse korral suudaks teda ökonoomsemalt kasutada, usaldades mõne vähemtähtsa asja tegemise teistele)! Et Sul jätkuks tervist (dirigentide tervis pidi olema maailma parim)!

Õnne, õnne, õnne!

Tallinna Tehnikaülikooli
Puhkpilliorkester ja
Kultuurikeskus

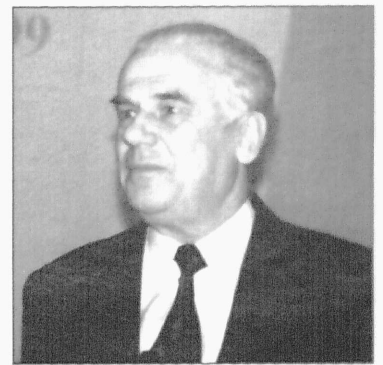
24. jaanuaril 2002

Eduard Schults 70

7. jaanuaril tähistas oma 70. sünnipäeva Tallinna Tehnikaülikooli emeriitprofessor Eduard Schults. Sündinud on ta 1932. aastal Leningradis. Juubilar lõpetas kiitusega Tallinna Elektromehaanika Tehnikumi raadiotehnika erialal 1950. aastal. Õpingud jätkusid Leningradi Bontš-Brujevitši-nimelises Elektrotehnika Sideinstituudis, mille ta 1956. aastal raadioside ja raadiolevi erialal kiitusega lõpetas. Tehnika-kandidaadi kraadi väitles ta 1963. a ja dotsendi teadusliku kutse sai 1970; 1981-1986 oli raadiotehnika kateedri juhataja. Aastatel 1995-2000 oli juubilar TTÜ professor, juhataes nii raadio- ja sidetehnika instituuti (1996-2000) kui telekommunikatsiooni õppetooli.

Eduard Schults on töötanud tehniku ja insenerina raadioringhäälingu Tallinna saatejaamas, Tallinna televisioonikeskuses, raadioreleeliinil nr 3 ja teaduslikul tööal aastail 1963-1965 Elektrotehnika TU instituudis. TPIs alustas tööd 1965. aastast, algul automaatika kateedris ning hiljem raadiotehnika kateedris selle loomisest 1966. aastal vanemõpetaja ja dotsendina. Ta luges impulsi- ja televisioonitehnika kursusi, juhendas õppe-uurimistöid, diplomiprojekteerimist jm. Teaduslik uurimistö on põhiliselt seotud optiliste ja televisioonimeetodite kasutamise-ga impulss-signaalide registreerimiseks ning analüüsiks.

Juubilarile meeldib kõrgusi val-

lutada nii otseses kui kaudses mõttes. Alpinistide grupis vallutas ta 1960. aastal Pamiiris nimetu kuplikujulise igilumise mäe, mida tänapäeval tunneme Estonia mäetipuna (6211 meetrit). Veel vaid mõned märksõnad: Eesti volitatud insener, Eesti Elektroonikahingu juhatuse liige, Eesti Teadlaste Liidu liige, NL auralist; olnud TTÜ akadeemilise kohtu liige, TTÜ nõukogu liige, Ringhäälingunõukogu liige. Osanik Orjaku küla Sireli talus Hiiu maal jne.

Juubilar on õnnelik abielus, hea isa tütar Kristiinale ja poeg Margusele ning vanaisana eriti uhke kaksikvendade Randmäri ja Oliveri üle.

Õnnitleme juubilarit tähtpäeval ning soovime jätkuvat edu, optimismi ja tugevat tervist!

Kolleegid raadio- ja
sidetehnika instituudist.

Õppeosakonna juhataja Maiki Udam Õpetaja, kes kartis saada õpetajaks

Väike tumedapäine naine pakatab juba varahommikul energiast. Ei saagi aru, kas tema kabinet on liiga suur või on seal lihtsalt vähe mööblit. „Varsti on siin kõik vajalik olemas!“ lausub kaks nädalat ametis olnud õppeosakonna juhataja Maiki Udam veendunult. Tundub, et tegemist on hakkaja, konkreetse ja veidi üllatava tegelasega siin hommikuselt unelvas miljöös.

Ootamatuid ja üllatavaid käänakuid pakub Maiki Udami elukäik. Lõpetanud üheks Tallinna eliitkooliks peetud 42. keskkooli saksa keele eriklassi, astus läbinisti linnatüdruk õppima EPASse metsamajandust. Lihtsalt seepärast, et tol aastal lavakunstikateedrisse vastuvõttu polnud.

„Tahtsin õppida midagi täiesti teistsugust. Loodus on mind alati huvitanud. Bioloogiat-geograafiat ei tahtnud ma õppima minna – kartsin, et

saan õpetajaks. Mu esivanemad on olnud kolm põlve õpetajad... Ja ikka sain ma selleks ka ise!“ Aga sinna oli veel pikk tee. Kõrgkooli kõrvalt õppis Maiki neli aastat Jaan Toominga draamastuudios. Esimesena meeldetulev roll on tüdruk-kes-kõiki-armastas ja sisseastumisetüüdidest pime-pingviin-kes-tantsib-kõiel. Stuudioaega mahuvad ka mõned peaosad ja täna on juba raske öelda, kas tema dubleeris Liina Olmarut või oli see vastupidi. Toominga stuudio baasil loodi Tartu lasteteater. „Palju käisime etendustega koolides ja lasteaedades.“ Kui valida tuli – kas teater või pere, langes valik viimase kasuks. Tütrel sünd oli põhjuseks, et Alutagusele tööle suunatud koolitatud „metsamees“ sinna kunagi ei jõudnudki. Järgmine samm üllatas taas - Maiki Udami sai Ruila kooli keemiaõpetaja. Oli ta ju kõrgkoolis saanud korralikud teadmised kõigis

reaalainetes. Kardetud õpetajaametit on ta pidanud päris pikalt – õpetanud nii koolilapsi, tudengeid kui täiskasvanuid. Keemia asendus küll üsna kiirelt rootsi keelega. Gustav Adolphi Gümnaasiumis õpetajaks oldud aegu meenutades ütleb ta kõige mõnusamaks iseseisvuse ja vabaduse, võimaluse teha omaloomingut. Haridusministeeriumi kõrghariduse talituse juhataja ametikoha plussidena aga vaheldusrikast tööd, suhtlemist erinevate inimestega ja võimalust palju reisida. Vahepeal jõudis ta olla Eesti Humanitaarinstituudis avalike suhete juht ja rootsi keele õppejõud.

Küsimusele, mida Maiki Udam oma praeguselt töökohalt ootab, jääb ta pikalt mõttesse:

„Olen sattunud mitmete muutuste ja paljude asjade alguste juurde. Ma tahaksin pöörata siinset õppepoolt näoga homse suunas. Ja loodan, et minu ümber on inimesed, kes seda toetavad. Mulle meeldib siin rahu inimestes ja see, et pole mõttetut tõblemist. Keskkond on meeldiv.

Palju on küll tegemata, aga minu seisukohalt on see ainult hea. Kui ring on täis, muutub asi rutiiniks. Täna maailmas on minu jaoks ebanormaalne kui inimene töötab ühel kohal 40 – 50 aastat – kõik ju muutub. Raputused on vajalikud nii inimesele endale kui kogu organisatsioonile.“

Pisitütar, kelle pärast ei saanud Maiki Udami metsameest ega näitlejat, on tänaseks emast peajagu pikem, ja 1. klassis õppiv poeg veel samavõrra lühem. Ühine perekondlik huvi on loodus ja matkamine nii paadis, jalgrattal, suuskadel kui kahel jalal.

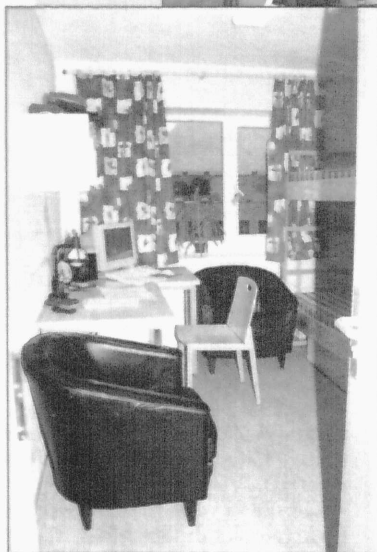
Maikil on kaks suurt unistust: selgeks õppida hispaania keel ja saksofonimäng. Esimese realiseerimisega ta Humanitaarinstituudis juba tegeleb. Küll teiseni ka jõuab.

Küsitles Ulvi Pihel

P. S. Senine õppeosakonna juhataja
Jaan Võrk on siirdumas pensionile.

Tudengite uus kodu

Loe lk 1.

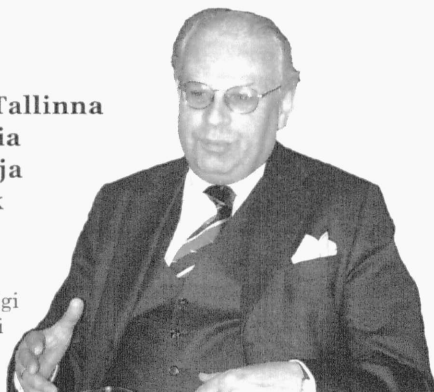
Rektori ja haldusprorektori tervitus esimestele renoveeritud ühiselamu elanikele ei piirunud käepigistusega, vaid üllatuskingitus uue televiisori näol võttis näod naerule kõigil. Suurt kingitust kannab sisse Üliõpilasküla administratiiv- ja majutustalituse juhataja Egon Pöder. Lisaks telekale sai üks tuba sissekolimiskingituseks raadio ja üks rösteri. Euroopalikud elamistingimused peaksid nüüd mõjutama ka tõsise mat suhtumist õpetõesse, arvasid tudengid ise.

Austria suursaadiku külaskäik

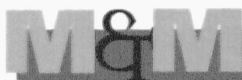
18. jaanuaril külastas Tallinna Tehnikaülikooli Austria Vabariigi erakorraline ja täievoliline suursaadik Eesti Vabariigis Jakob Forst-Battaglia.

Uuel aastal tegi esimese välisriigi suursaadikuna tutvumisviisiidi Tehnikaülikooli alles äsja ametisse määratud Jakob Forst-Battaglia. Suursaadik kohtus

TTÜ rektori Andres Keevallikuga ning tutvus Tehnikaülikooli õppe- ja teadustegevusega. Austria saadik tundis kõrgendatud huvi meie ülikooli vastu, sest on ise lõpetanud tehnikaülikooli Viinis.

M&M

Tempus edax

Ablas aeg

TPIs aastail 1956-61 õppinud Jaan Niin annetas M&M toimetusele ajalehe "Eesti Sõna" nr. 20 (II aastakäik) 27. jaanuarist 1942, mille esiküljelt võib lugeda meie *alma materi* ühest tähthetkest – 26. jaanuaril 1942 toimunud õppetöö pidulikust taasavamisest Saksa okupatsioonivõimude terase järelevalve all. Kes huvitatud lehte lugema, astugu meie toimetusest läbi.

M&M

Sic!

18. jaanuar – 4. veebruar

Peahoone fuajees on näitus "Mäed kutsuvad".

28. jaanuar – 3. veebruar

Arvutitehnika instituudi prof Raimund Ubar viibib Christchurch'is Uus-Meremaal, kus ta esineb ettekandega ja juhatab sektiooni rahvusvahelisel konverentsil "Electronic Design, Test & Applications".

31. jaanuar – 1. veebruar

TTÜ Spordiklubi delegatsioon eesotsas Heino Lillega külastab Helsingi Tehnikaülikooli ja Helsingi Kauppakorkeakooli. Tutvutakse spordirajatistega, õppe- ja spordialase tegevuse ning uurimistöödega.

1. veebruar

TTÜd külastab Harbin Gas and Chemical Co delegatsioon Hiinast jätkamaks läbirääkimisi põlevkivitehnoloogia-alase koostöö üle. Külalised võtab vastu teadus- ja arendusprorektor prof Peep Sürje, läbirääkimisi peab ja ülikooli tutvustab TTÜ Põlevkivi Instituudi direktor prof Jüri Soone.

4.-6. veebruar

TTÜ rektor Andres Keevallik, prorektorid Peep Sürje ja Peep Jonas külastavad Kiievi Polütehnilist Instituuti, kavas on koostöölepingu alla kirjutamine.

Ulvi Pihel

avalike suhete osakond

KÕIGILE! KÕIGILE! KÕIGILE!

Eesti Instituut kutsub kõiki huvilisi, sõltumata nende vanusest, soost, usutunnistusest, jne, osalema

esseevõistlusel

MIS TEEB [MINU JAOKS] EESTIST EESTI

— millised asjad, nähtused, tavad, harjumused vms kannavad kirjutaja Eesti-tunnet ja miks või kuidas.

Kirjutamisel võiks hoiduda katseist leida ühtset ja üldistavat sümbolit või märkide loendit, pigem on oodatud kirjutajate isikliku, kui tahes väikese Eesti-avastuse ja sellega seotud tunnete kirjeldus.

Mitte üle kolme lehekülje pikkune (maks 5400 tähemärki) töö saata hiljemalt 10. veebruariks 2002 Eesti Instituuti kas postitsi (Suur-Karja 14, 10140 Tallinn) või meilitsi (essee@einst.ee). Postiga saabuvatele töödele lisada kinnine ümbrik autori nime ja kontaktandmetega. Mõtetihedamad tööd pälvivad rahalised auhinnad ja avaldatakse trükis. Eesti Instituudil on õigus kõiki konkursile laekunud ideid edaspidi oma töös kasutada.

Täpsemad tingimused leiate aadressil www.einst.ee/Eestit_otsimas

Eesti
Instituut

Eesti Instituut otsib tulevast kolleegi, teotahelist ja suhtlemisaldist.

Eesti Instituut ootab oskust oma peaga mõelda, kiiret kohanemisvõimet, inglise keele oskust kõnes ja kirjas, veel ühe võõrkeele ning head eesti keele oskust.

Eesti Instituut pakub suhtlemist nõrkemiseni, eneseteostust, üllatusi.

Eesti Instituut ei paku nüri oleskelu, ametiautot, sanatooriumituusikuid.

CV palun saata aadressil Suur-Karja 14, 10140 Tallinn hiljemalt 15. veebruariks k.a.

Eesti Instituudi kohta saab infot telefonil 6314 355 või internetist <http://www.einst.ee>

Kõik sporti tegema!

OÜ TTÜ Sport juhatus võttis mullu detsembris vastu otsuse, et arvestades tungi spordihoo suurele väljakule, pikendatakse äripäevadel spordihoo lahtioleku aega kuni kella 23.00. Otsustati ka, et spordihoo on TTÜ õppejõududele ja teenistujatele igal pühapäeval tasuta kasutamiseks kella 19.00–22.00 (v.a jõusaal). Sisse pääseb ülikooli ID-kaardiga. Väljastpoolt TTÜd kaasatud peavad igakordse kasutamise eest maksma 50 krooni.

Veritatis simplex oratio est (Seneca, "Kirjad")

Tõe keel on lihtne